

—
Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного адміністративного суду
у складі Верховного Суду
за перше півріччя 2021 року

ЗМІСТ

I. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів	13
РОЗДІЛ 1. Оподаткування	13
I. Міжнародне оподаткування	13
1. Зовнішньоекономічна діяльність	13
1.1. Про оподаткування доходу, сплаченого платником податків за кредитними договорами з контрагентом-нерезидентом	13
1.2. Про доведення офшорного статусу контрагента	13
1.3. Про можливість використання представництвом пільг з податку на прибуток за умови здійснення діяльності, яка має допоміжний і підготовчий характер	13
2. Трансфертне ціноутворення	14
2.1. Про правомірність неподання звіту про контрольовані операції, застосування до платників податків штрафних санкцій за неподання звіту про контрольовані операції	14
2.2. Про ознаки контрольованої операції	14
2.3. Про метод порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу)	14
2.4. Про відповідальність платників податків у вигляді штрафних санкцій за неподання звіту про контрольовані операції (уточнюючого звіту) після спливу 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу (штрафів)	15
2.5. Про застосування штрафних (фінансових) санкцій за несвоєчасне подання уточнюючого звіту про контрольовані операції	15
2.6. Про ознаки контрольованої операції з експортної реалізації сільськогосподарської продукції платником фіксованого сільськогосподарського податку	15
3. Бенефіціарний власник доходу	15
3.1. Про оподаткування доходів при переуступці права вимоги боргових зобов'язань нерезиденту	15
3.2. Про оподаткування доходів нерезидента з джерелом походження з України у вигляді відсотків за договором позики	16
3.3. Про застосування пільгової ставки оподаткування для бенефіціарного власника доходу	16
3.4. Про оподаткування доходу, отриманого від продажу корпоративних прав на території України	16
3.5. Про підстави для звільнення від оподаткування виплаченого міжнародним організаціям доходу джерелом походження з України у вигляді членських внесків	17
3.6. Про застосування пільгової ставки податку з доходів нерезидентів	17

II. Порядок оподаткування доходу	17
1. Облікова політика	17
1.1. Про облік та оподаткування курсової різниці за дебіторською заборгованістю	17
1.2. Про облік курсових різниць при збільшенні балансової вартості фінансових інвестицій	17
1.3. Про оподаткування операцій з продажу корпоративних прав	18
2. Оподатковуваний дохід	18
2.1. Про врахування у складі податкових витрат на проведення маркетингових послуг	18
2.2. Про оподаткування суми процентів, комісії та/або штрафних санкцій (пені), прощених (анульованих) кредитором	18
2.3. Про оподаткування доходу від продажу цілісного майнового комплексу сільськогосподарського фермерського господарства	19
3. Оподаткування додатковим благом	19
3.1. Про оподаткування додатковим благом прощеної (анульованої) суми основного боргу за кредитним договором	19
3.2. Про прощену (анульовану) суму кредиторської заборгованості як об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб	19
4. Стягнення податкового боргу	19
4.1. Про зарахування всіх платежів на погашення податкового боргу згідно з черговістю його виникнення незалежно від напряму сплати	19
5. Єдиний соціальний внесок	20
5.1. Про строк звернення до суду з позовом про скасування вимоги про сплату недоїмки з єдиного внеску після використання процедури адміністративного оскарження	20
6. Податок на додану вартість	20
6.1. Про ненарахування податку на додану вартість на отримані суми винагороди у грошовій формі (бонусу) покупцю за досягнення відповідних показників обсягу придбання об'єктом оподаткування податком на додану вартість (маркетингові послуги)	20
6.2. Про оцінку правомірності рішення про відповідність або невідповідність платника податку на додану вартість критеріям ризиковості	20
6.3. Про застосування строку позовної давності при стягненні сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість	21
6.4. Про встановлення факту реальності господарських операцій за наявності відкритих кримінальних проваджень щодо контрагентів платника	21
7. Акцизний податок	21
7.1. Про виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку за договорами купівлі-продажу (поставки)	21
8. Земельний податок і орендна плата	22
8.1. Про включення земельного податку до складу інших валових витрат сум, умови несплати земельного податку за спрощеною системою оподаткування	22

8.2. Про обов'язок сплати орендної плати за земельну ділянку державної та/або комунальної власності, надану фізичній особі для ведення фермерського господарства, коли ця ділянка фактично використовується без зміни орендаря в договорі оренди	22
9. Екологічний податок	22
9.1. Про правомірність оподаткування екологічним податком виробничо-технологічних втрат парникових газів (метану) в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення	22
9.2. Про підстави нарахування екологічного податку на товар, який хоч і частково втратив свої споживчі властивості, але не розміщувався як відходи	23
III. Реалізація компетенції податкового органу	23
1. Правовий статус і повноваження податкового органу	23
1.1. Про включення до податкової застави майна, яке перебуває в іпотеці	23
1.2. Про підстави та наслідки скасування податкової консультації, яка порушує право на належне роз'яснення застосування податкового законодавства	23
1.3. Про повноваження контролюючого органу щодо списання безнадійної заборгованості	24
1.4. Про внесення інформації до реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування щодо узгодженої суми бюджетного відшкодування платника податку	24
1.5. Про перелік інформації, яка зазначається у квитанції про зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування	24
2. Адміністративний арешт коштів і майна	24
2.1. Про накладення арешту на кошти, які перебувають на банківських рахунках, без підтвердження контролюючим органом наявності відмови платника податків у допуску до проведення перевірки	24
2.2. Про обґрунтованість адміністративного арешту у зв'язку з недопуском посадових осіб контролюючого органу до проведення податкової перевірки за умови пред'явлення службового посвідчення працівника органів доходів і зборів	25
2.3. Про вимоги до судового розгляду справ про зупинення видаткових операцій на банківських рахунках платника податків	25
3. Податковий контроль	25
3.1. Про застосування РРО при прийманні оплати за товар через мережу Інтернет за допомогою систем LiqPay і WayForPay	25
3.2. Про визначення обставин для перенесення термінів проведення перевірки	26
IV. Фінансова відповідальність	26
4.1. Про застосування фінансових санкцій за фактом продажу алкогольних напоїв особі, яка не досягла 18 років	26
4.2. Про відповідальність за відсутність у платника дозволу на виконання окремих операцій з переробки або повного циклу переробки іншим підприємством	26

РОЗДІЛ 2. Реалізація публічної фінансової політики	27
I. Митна справа	27
1. Реалізація повноважень контролюючого органу	27
1.1. Про вимогу контролюючого органу щодо сплати митних платежів при порушенні процедури міжнародного дорожнього перевезення	27
1.2. Про презумпцію правомірності рішень платника податків	27
1.3. Про повернення помилково та/або надмірно сплачених митних платежів	27
2. Установлення та коригування митної вартості	28
2.1. Про коригування митної вартості товарів під час спрацювання профілів ризиків і наявності інформації про оформлення в митному відношенні ідентичних і подібних товарів іншими особами	28
3. Спеціальні заходи щодо демпінгового та іншого імпорту	28
3.1. Про застосування санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та дискреційні повноваження міністерства за наслідками розгляду подання уповноваженого органу	28
3.2. Про повернення помилково та/або надміру сплачених сум податкового зобов'язання зі сплати антидемпінгового мита	29
II. Валютне регулювання та валютний контроль	29
2.1. Про звільнення від відповідальності за порушення вимог валютного законодавства за наявності висновку щодо продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічною операцією	29
2.2. Про оскарження відмови Національного банку України у видачі індивідуальної ліцензії на здійснення інвестиції за кордон	29
II. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо захисту соціальних прав	30
1. Справи з приводу містобудування та архітектурної діяльності	30
1.1. Про містобудівні умови та обмеження на забудову декількох земельних ділянок	30
1.2. Про право на розміщення зовнішньої реклами у м. Києві відповідно до принципу мовчазної згоди	30
1.3. Про умови прийняття рішення про анулювання дозволу на будівництво	30
1.4. Про особливості проведення ремонтних та інших робіт у зонах охорони пам'яток й історичних ареалів населених місць, занесених до Списку історичних населених місць України	31
1.5. Про порядок визначення балансоутримувача місць загального користування (поза межами будинків та прибудинкових територій) та елементів благоустрою	31
1.6. Про будівельні роботи в одноквартирних (садибних), дачних та садових будинках, які не належать до самочинного будівництва	31

1.7. Про обов'язковість заповнення даних містобудівних умов та обмежень	31
1.8. Про визначення реконструкції об'єкту будівництва	32
2. Справи з питань здійснення публічно-владних управлінських функцій з розпорядження земельними ділянками	32
2.1. Про протиправність розпорядження нерозпайованими землями колективної власності	32
2.2. Про відсутність чітких критеріїв до зображення бажаного місця розташування земельної ділянки	32
3. Справи щодо дозвільної системи у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності	32
3.1. Про можливість застосування Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» у відносинах у сфері ліцензування господарської діяльності	32
3.2. Про вимоги до рішення суб'єкта владних повноважень щодо відмови в погодженні надання надр у користування	32
3.3. Про відсутність правової колізії між положеннями статті 15 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та Порядком видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки	32
3.4. Про повноваження виконавчого комітету органу місцевого самоврядування щодо встановлення режиму роботи підприємств, установ, організацій, які не належать до комунальної власності	34
4. Справи з приводу охорони навколишнього природного середовища	34
4.1. Про застосовність законодавства при прийнятті рішення за результатами розгляду заяви про надання спеціального дозволу на користування надрами	34
4.2. Про стадійність розгляду заяви про видачу дозволу на викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами	35
4.3. Про необхідність розробки робочого проєкту господарської діяльності з розділом оцінки впливу на навколишнє середовище та висновку з оцінки впливу на довкілля в разі зберігання суб'єктом господарської діяльності рідкого палива об'ємом 15 куб. м і більше	35
4.4. Про отримання спеціального дозволу на користування надрами для захоронення стічних вод в підземних горизонтах	35
5. Справи щодо операцій з цінними паперами	36
5.1. Про відновлення обігу акцій на підставі судового рішення	36
5.2. Про порядок зупинення обігу акцій	36

6. Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	37
6.1. Про відсутність у Кабінету Міністрів України повноважень на встановлення обмежень щодо переміщення особистих речей фізичними особами, які не є суб'єктами господарювання	37
6.2. Про підстави для виключення знаку для товарів та послуг з митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності	37
6.3. Про відсутність у законодавстві визначення поняття «ризикова діяльність банку» та чітких ознак цього поняття	37
7. Справи щодо державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців	38
7.1. Про недопущення формалізму під час проведення реєстраційних дій	38
8. Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	38
8.1. Про нарахування і виплату разової грошової допомоги до 5 травня у розмірі восьми мінімальних пенсій за віком відповідно до статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».	38
8.2. Про застосування строку звернення до суду у соціальних спорах, що виникають з органами Пенсійного фонду України	38
9. Справи з приводу загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	39
9.1. Про право військовослужбовців на отримання пенсійних виплат з урахуванням їх підвищення у період з 1 січня 2018 року до 5 березня 2019 року	39
9.2. Про календарну вислугу років відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»	39
9.3. Про заміну боржника виконавчого провадження у справі, у якій відповідачем є пенсійний орган, що знаходиться на території проведення антитерористичної операції	40
9.4. Про можливість обчислення розміру пенсії особам, які проходили військову службу у військових частинах, що були розміщені за кордоном, із заробітку з урахуванням частини заробітної плати, отриманої в іноземній валюті	40
9.5. Про підтвердження стажу роботи для призначення пенсії за віком на пільгових умовах за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджуваним Кабінетом Міністрів України	40
9.6. Про неправомірність зміни посадового окладу особи після того, як її уже звільнено з військової служби	41
10. Справи з приводу соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи	41
10.1. Про право на отримання щомісячного підвищення до пенсії непрацюючим пенсіонерам, які проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю	41

10.2. Про право на обчислення пенсії відповідно до статті 59 Закону України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”	41
10.3. Про набуття права на обчислення пенсії відповідно до частини третьої статті 59 Закону України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” особами, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби, в тому числі військових зборів, та є інвалідами	42
11. Справи з приводу загальнообов’язкового державного соціального страхування	42
11.1. Про визначення кола осіб, які мають право на отримання страхових виплат у разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві	42
12. Справи з приводу соціального захисту	43
12.1. Про підставу для відмови у призначенні субсидії або скасування раніше призначеної субсидії	43
13. Справи з приводу соціального захисту звільнених зі служби поліцейських, військовослужбовців та членів їх сімей	43
13.1. Про правову природу винагороди військовослужбовців за участь в антитерористичній операції	43
13.2. Про нарахування військовослужбовцям та членам їх сімей компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення	43
13.3. Про визначення державного органу, уповноваженого розглядати питання призначення одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, які були відряджені до Державного підприємства обслуговування повітряного руху України	44
13.4. Про обчислення вислуги років для надання статусу ветерана військової служби	44
13.5. Про документ, що посвідчує спеціальний статус особи для призначення пенсії зі зниженням пенсійного віку як учаснику бойових дій	44
14. Справи з приводу соціального захисту осіб з інвалідністю	45
14.1. Про протиправність припинення органом соціального захисту щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка здійснює догляд за інвалідом I групи або за особою, яка досягла 80-річного віку	45
14.2. Про призначення одноразової грошової допомоги військовослужбовцю у зв’язку зі встановленням групи інвалідності внаслідок ушкодження здоров’я, яке не пов’язане з ушкодженням здоров’я, отриманим особою раніше за інших подій	45
14.3. Про умову для ухвалення рішення про взяття на облік громадянина з метою направлення його на лікування за кордон	45
15. Справи з приводу праці та зайнятості населення	46
15.1. Про одночасне застосування до суб’єкта господарювання штрафних санкцій та внесення припису про усунення виявлених порушень щодо недодержання мінімальних гарантій в оплаті праці.	46

15.2. Про дискреційні повноваження інспекторів праці щодо проведення перевірок роботодавців	46
15.3. Про неприпустимість проведення перевірок суб`єктів господарювання за анонімними та іншими безпідставними заявами	46
III. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян	47
1.Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади	47
1.1. Про повноваження депутата міської ради	47
2.Справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	47
2.1. Про протиправну бездіяльність та правову процедуру	47
2.2. Про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків	47
2.3. Про порядок забезпечення виконання суспільно корисних робіт органом місцевого самоврядування, призначених за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 325-1 КУпАП	48
2.4. Про дію особливого режиму у виправних колоніях	48
2.5. Про порядок надання безоплатної правової допомоги	48
2.6. Про оприлюднення електронної петиції	48
3.Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема, щодо звільнення з публічної служби	49
3.1. Про строк звернення до адміністративного суду з позовом про стягнення середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні військовослужбовця та його дотримання позивачем	49
3.2. Про грошову компенсацію поліцейському за невикористану щорічну основну оплачувану відпустку за попередні роки, що передують року звільнення	49
3.3. Про звільнення працівника за систематичне порушення трудової дисципліни	49
3.4. Про звільнення працівника міліції	49
3.5. Про середній заробіток за час вимушеного прогулу / затримки виконання рішення про поновлення на роботі та про своєчасний розрахунок під час звільнення	50
3.6. Про підстави звільнення працівника під час перебування на лікарняному	50
4.Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема, щодо проходження служби	50
4.1. Про стаж роботи суддів судів загальної юрисдикції, що дає право на одержання надбавки до посадового окладу за вислугу років та додаткової відпустки	50
4.2. Про дисциплінарну відповідальність військовослужбовця	51
4.3. Про дисциплінарну відповідальність військовослужбовця	51
4.4. Про підстави визначення систематичності вчинення державним службовцем такого дисциплінарного проступку, як прогул без поважних причин	51

4.5. Про виплату грошової допомоги в розмірі середньомісячної заробітної плати під час отримання щорічної відпустки	51
4.6. Про індексацію заробітної плати	52
4.7. Про строки опрацювання НАЗК отриманих у рамках здійснення повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, матеріалів і прийняття рішення	52
5.Справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	52
5.1. Про виконавче провадження	52
5.2. Про визначення місця виконання рішення у значенні частини другої статті 24 Закону України «Про виконавче провадження».	52
6. Справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції	53
6.1. Про анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого	53
6.2. Про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю	53
7.Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема щодо здійснення публічних закупівель	53
7.1. Про юрисдикцію спорів щодо оскарження рішень органів Антимонопольного комітету України, які ухвалені за наслідками розгляду скарг учасників торгів, поданих у процедурах публічних закупівель	53
7.2. Про зміст частини четвертої статті 36 Закону України «Про публічні закупівлі»	54
7.3. Про визначення критеріїв відсутності встановлення замовником дискримінаційних умов під час проведення публічних закупівель	54
8.Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема щодо державного регулювання цін і тарифів	54
8.1. Про правову природу рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг	54
8.2. Про протиправність включення відділів державної реєстрації актів цивільного стану до плану здійснення заходів державного нагляду (контролю) Держпродспоживслужби	55
9.Справи щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	55
9.1. Про скасування або визнання нечинним акта суб'єкта владних повноважень У разі визнання акта протиправним суд повинен скасувати його, якщо він є актом індивідуальної дії, або визнати нечинним, якщо він є нормативно-правовим актом	55
9.2. Про підстави анулювання дозволів на придбання, зберігання і носіння зброї та боєприпасів	55
9.3. Про рішення суб'єкта владних повноважень за результатами встановлення причинного зв'язку захворювання (травми, поранення, контузії, каліцтва) у військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, які призвані на збори, та колишніх військовослужбовців зі службою у Збройних силах України	56

10.Справи щодо виборчого процесу та референдуму	56
10.1. Про порядок затвердження виборчого бюлетеня	56
IV. Процесуальні питання	57
1. Процесуальні строки	57
1.1. Про поважність підстав пропуску строку на апеляційне оскарження	57
1.2. Про обчислення процесуальних строків на період дії карантину	57
1.3. Про визначення дня вручення судового рішення в разі направлення його засобами поштового зв'язку на адресу учасника справи	57
1.4. Про особливості встановлення апеляційним судом дати отримання судового рішення під час розгляду питання поновлення строків на апеляційне оскарження	57
2. Судові виклики та повідомлення	58
2.1. Про належне повідомлення щодо процесуальних документів про призначені судові засідання	58
3. Учасники справи	58
3.1. Про наявність у заступника прокурора області повноваження підписувати апеляційну скаргу під час здійснення прокурором окремих форм представництва інтересів держави в суді	58
3.2. Про представництво інтересів держави прокурором у суді	58
4. Позовне провадження	59
4.1. Про вплив юридичного факту матеріально-правового характеру на зміну підстав позову про визнання податкового боргу безнадійним	59
4.2. Про скасування судового рішення у випадку невиконання судом приписів статті 264 КАС України	59
4.3. Про тлумачення поняття «згода» у частині дев'ятій статті 43 КЗпП України	59
4.4. Про неможливість зупинення судом процедури проведення електронних торгів	59
5. Додаткове судове рішення	60
5.1. Про додаткове судове рішення	60
6. Апеляційне оскарження судових рішень	60
6.1 Про відсутність підстав для прийняття рішення про залишення апеляційної скарги без розгляду після відкриття апеляційного провадження	60
7. Розгляд окремих категорій термінових адміністративних справ	60
7.1. Про судові рішення, які підлягають касаційному оскарженню у розумінні частини третьої статті 272 КАС України	60
8. Визначення юрисдикції спорів	61
8.1. Про скасування інформаційної довідки	61
8.2. Про оскарження висновку службового розслідування	61
8.3. Про публічно-правовий спір та приватноправові відносини	61
8.4. Про оскарження рішень Державної служби України з безпеки на транспорті щодо перевищення транспортним засобом нормативно вагових параметрів	61

9. Судові витрати	62
9.1. Про особливості застосування правила щодо вирішення питання про відшкодування судових витрат після ухвалення рішення по суті позовних вимог	62
10. Правова допомога	62
10.1. Про правову допомогу	62
11. Перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами	62
11.1. Про застосування преюдиційних фактів у податкових спорах під час перегляду справ за нововиявленими обставинами	62
11.2. Про нововиявлені обставини	63
11.3. Про можливість перегляду судового рішення у зв'язку з виключними обставинами з підстави, встановленої пунктом 1 частини п'ятої статті 361 КАС України, якщо таке рішення не підлягало виконанню	63

I. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів

РОЗДІЛ 1. Оподаткування

I. Міжнародне оподаткування

1. Зовнішньоекономічна діяльність

1.1. Про оподаткування доходу, сплаченого платником податків за кредитними договорами з контрагентом-нерезидентом

Відсутність заборгованості в контрагентів-резидентів Швейцарії зі сплати податку за отримані від підприємства проценти за користування позикою не є безумовною підставою відсутності в платника податків обов'язку сплатити податок в Україні.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня арешт року у справі № 803/1570/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94129861>.

1.2. Про доведення офшорного статусу контрагента

Витрати платників податку на оплату вартості товарів (робіт, послуг), які оплачуються нерезидентам, розташованим на території офшорних зон, включаються до складу витрат у сумі, що становить 85 відсотків вартості цих товарів (робіт, послуг). Обов'язок доведення обставини офшорного статусу контрагента покладається на контролюючий орган.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 805/4691/16-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94328318>.

1.3. Про можливість використання представництвом пільг з податку на прибуток за умови здійснення діяльності, яка має допоміжний і підготовчий характер

Діяльність представництва щодо збирання та/або надання інформації, проведення наукового дослідження зразків хімічної продукції без мети їх подальшої поставки від імені нерезидента не є господарською діяльністю відповідно до податкового законодавства та не належить до діяльності постійних представництв нерезидентів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № П/811/3371/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95945862>.

2. Трансфертне ціноутворення

2.1. Про правомірність неподання звіту про контрольовані операції, застосування до платників податків штрафних санкцій за неподання звіту про контрольовані операції

Виключення країни з Переліку держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України, після здійснення платником податку протягом періоду контрольованих операцій, не є підставою для звільнення особи від обов'язку подати Звіт про контрольовані операції, здійснені в період, коли така країна перебувала в цьому Переліку, оскільки вказаний обов'язок виник у платника податку у зв'язку з учиненням у звітному періоді зазначених контрольованих операцій, які не перестають такими вважатися з настанням наведеної обставини, і мав бути виконаний за закінченням відповідного звітного року.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 22 лютого 2021 року у справі № 826/12668/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95579935>.

2.2. Про ознаки контрольованої операції

Ознакою контрольованої операції є сплата пов'язаною особою податку на додану вартість за експортними операціями за іншою ставкою, ніж базова (основна), установлена Податковим кодексом України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 січня 2021 року у справі № 804/2326/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94236886>.

2.3. Про метод порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу)

Суть застосування методу порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу) полягає в порівнянні цін на товари в контрольованих операціях з цінами на ті самі товари в неконтрольованих операціях з урахуванням подібності умов проведення операцій і за відсутності між товарами жодних суттєвих відмінностей. Для цілей оподаткування враховується ціна, яка відповідає максимальному значенню ринкового діапазону рентабельності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 826/17841/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94328301>.

2.4. Про відповідальність платників податків у вигляді штрафних санкцій за неподання звіту про контрольовані операції (уточнюючого звіту) після спливу 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу (штрафів)

Оскільки відповідальність платників податків у вигляді штрафних санкцій за неподання звіту про контрольовані операції (уточнюючого звіту) після спливу 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу (штрафів), установлена лише з 01 січня 2017 року, то особа не може нести відповідальність за таке діяння, вчинене в попередніх роках.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2021 року у справі № 810/3541/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95138802>.

2.5. Про застосування штрафних (фінансових) санкцій за несвоєчасне подання уточнюючого звіту про контрольовані операції

Відповідальність за порушення щодо несвоєчасного подання уточнюючого звіту про контрольовані операції передбачена Податковим кодексом України з 01 січня 2017 року, тому не могла настати на момент застосування штрафних санкцій за неподання такого звіту за 2015 рік.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 березня 2021 року у справі № 820/6288/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95653835>.

2.6. Про ознаки контрольованої операції з експортної реалізації сільськогосподарської продукції платником фіксованого сільськогосподарського податку

Господарські операції сільськогосподарського товаровиробника, який є платником фіксованого сільськогосподарського податку, із реалізації сільськогосподарської продукції на експорт не визнаються контрольованими для цілей оподаткування податком на прибуток згідно зі статтею 39 Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № П/811/3371/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95945862>.

3. Бенефіціарний власник доходу

3.1. Про оподаткування доходів при переуступці права вимоги боргових зобов'язань нерезиденту

Виплата коштів платником податків нерезиденту на підставі договору про сплату винагороди за переведення боргових зобов'язань не є доходом

нерезидента у вигляді інших доходів від провадження господарської діяльності на території України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 січня 2021 року у справі № 826/12933/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94296821>.

3.2. Про оподаткування доходів нерезидента з джерелом походження з України у вигляді відсотків за договором позики

Застосування міжнародного договору України в частині пониженої ставки податку дозволяється тільки за умови надання нерезидентом податковому агенту документа, який підтверджує статус податкового резидента.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 січня 2021 року у справі № 826/6992/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94458393>.

3.3. Про застосування пільгової ставки оподаткування для бенефіціарного власника доходу

Якщо контрагент є нерезидентом країни, з якою Україною укладено міжнародний договір про уникнення подвійного оподаткування, і бенефіціарний (фактичний) отримувач (власник) доходу задекларував усі отримані доходи з джерелом походження з України, то протиправним є рішення контролюючого органу про збільшення суми грошового зобов'язання за платежем податок на прибуток іноземних юридичних осіб.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 лютого 2021 року у справі № 808/3837/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95494647>.

3.4. Про оподаткування доходу, отриманого від продажу корпоративних прав на території України

Дохід, отриманий резидентом від продажу корпоративних прав на території України, є доходом із джерелом його походження з України. У разі здійснення операцій із продажу інвестиційних активів платник податків має включати інвестиційний прибуток до складу загального річного оподатковуваного доходу звітного періоду – календарного року.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2021 року у справі № 826/7528/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95176920>.

3.5. Про підстави для звільнення від оподаткування виплаченого міжнародним організаціям доходу джерелом походження з України у вигляді членських внесків

Дохід із джерелом його походження з України звільняється від оподаткування в Україні, якщо міжнародні організації, на користь яких особа сплачує членські внески, мають статус неприбуткових установ та організацій у країні їх реєстрації або ж мають податковий імунітет згідно з міжнародними договорами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 березня 2021 року у справі № 826/8409/1 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95315494>.

3.6. Про застосування пільгової ставки податку з доходів нерезидентів

Податковий орган не має компетенції збільшувати суму грошового зобов'язання з податку на прибуток іноземних юридичних осіб, якщо право на застосування пільгової ставки податку з доходів підтверджене довідками про статус компанії-контрагента як нерезидента, який надавав щорічні послуги з технічної підтримки користувачів і серверів товариства за контрактами, що не належать до роялті.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 березня 2021 року у справі № 812/1244/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95364203>.

II. Порядок оподаткування доходу

1. Облікова політика

1.1. Про облік та оподаткування курсової різниці за дебіторською заборгованістю

Курсова різниця за дебіторською заборгованістю включається до доходів, якщо офіційний курс гривні до відповідної іноземної валюти на дату розрахунку курсової різниці зменшився в порівнянні з курсом на дату попередньої оцінки цієї дебіторської заборгованості.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 лютого 2021 року у справі № 806/2209/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94737562>.

1.2. Про облік курсових різниць при збільшенні балансової вартості фінансових інвестицій

Відсутність у національному законодавстві визначення справедливої вартості фінансової інвестиції на дату балансу шляхом збільшення її собівартості на суму

курсової різниці унеможлиблює встановлення факту про зростання балансової вартості фінансової інвестиції платника податків.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 лютого 2021 року у справі № 810/1548/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94802963>.

1.3. Про оподаткування операцій з продажу корпоративних прав

Дохід, отриманий резидентом від продажу корпоративних прав на території України, є доходом з джерелом його походження з України. Тому оподаткування операцій з продажу корпоративних прав українських емітентів має здійснюватися за правилами оподаткування інвестиційного прибутку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2021 року у справі № 826/7528/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95176920>.

2. Оподатковуваний дохід

2.1. Про врахування у складі податкових витрат на проведення маркетингових послуг

Головною умовою для врахування у складі податкових витрат на проведення маркетингових послуг є їх документальне підтвердження та зв'язок таких витрат із господарською діяльністю платника податку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 березня 2021 року у справі № 813/2781/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95815498>.

2.2. Про оподаткування суми процентів, комісії та/або штрафних санкцій (пені), прощених (анульованих) кредитором

Суми процентів, комісії та/або штрафних санкцій (пені), прощених (анульованих) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним із процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності, не включаються до оподаткованого доходу для цілей сплати податку на доходи фізичних осіб.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2021 року у справі № 540/304/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96339472>.

2.3. Про оподаткування доходу від продажу цілісного майнового комплексу сільськогосподарського фермерського господарства

Дохід, отриманий платником податків від продажу цілісного майнового комплексу сільськогосподарського фермерського господарства (майно, передане до складеного капіталу, нерозподілений прибуток, майнові та інші зобов'язання) є доходом від продажу нерухомого майна та підлягає оподаткуванню за ставкою 5 %.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2021 року у справі № 802/899/18-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96339586>.

3. Оподаткування додатковим благом

3.1. Про оподаткування додатковим благом прощеної (анульованої) суми основного боргу за кредитним договором

Прощена (анульована) сума основного боргу за кредитним договором є додатковим благом і належить до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу за відсутності зміни зобов'язання з іноземної валюти в гривню за кредитом і прощення розміру розрахованої різниці.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 січня 2021 року у справі № 815/3071/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94129661>.

3.2. Про прощену (анульовану) суму кредиторської заборгованості як об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб

Прощена (анульована) сума кредиторської заборгованості як об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб не є додатковим благом, якщо різниця між прощеною (анульованою) сумою боргу та сумою курсової різниці є від'ємною.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 січня 2021 року у справі № 120/935/19-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94236824>.

4. Стягнення податкового боргу

4.1. Про зарахування всіх платежів на погашення податкового боргу згідно з черговістю його виникнення незалежно від напрямку сплати

Пунктом 87.9 статті 87 Податкового кодексу України визначено обов'язок податкового органу на зарахування всіх платежів на погашення податкового боргу згідно з черговістю його виникнення незалежно від напрямку сплати, визначеного

платником податків. Визначальною при застосуванні приписів цієї статті є наявність податкового боргу. Зміст граfi «призначення платежу» у платіжних дорученнях за будь-яких умов не має значення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 березня 2021 року у справі № 804/2577/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95653846>.

5. Єдиний соціальний внесок

5.1. Про строк звернення до суду з позовом про скасування вимоги про сплату недоїмки з єдиного внеску після використання процедури адміністративного оскарження

Строк, протягом якого особа може звернутися до суду після застосування процедури досудового оскарження вимоги фіскального органу про сплату єдиного внеску становить три місяці з дня отримання платником рішення органу доходів і зборів вищого рівня, ухваленого за наслідками розгляду відповідної скарги.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 25 лютого 2021 року у справі № 580/3469/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95240811>.

6. Податок на додану вартість

6.1. Про ненарахування податку на додану вартість на отримані суми винагороди у грошовій формі (бонусу) покупцю за досягнення відповідних показників обсягу придбання об'єктом оподаткування податком на додану вартість (маркетингові послуги)

Мотиваційні (бонусні) виплати, отримані за дистриб'юторським договором, належать до винагороди за надання маркетингових послуг, які є об'єктом оподаткування податком на додану вартість у розумінні пункту 185.1. статті 185 Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 18 червня 2021 року у справі № 120/4866/18-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97771462>.

6.2. Про оцінку правомірності рішення про відповідність або невідповідність платника податку на додану вартість критеріям ризиковості

При оцінці правомірності рішення про відповідність або невідповідність платника податку на додану вартість критеріям ризиковості необхідно досліджувати та надавати оцінку змісту та порядку прийняття оскаржуваного

рішення, повноваженням комісії контролюючого органу, змісту протоколу її засідання та наданих податковим органом документів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 січня 2021 року у справі № 640/11321/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94022453>.

6.3. Про застосування строку позовної давності при стягненні сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість

Строк позовної давності щодо вимоги про стягнення сум бюджетного відшкодування з податку на додану вартість обмежується строком у 1095 днів, який настає з дня отримання права на таке відшкодування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 січня 2021 року у справі № 520/3210/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94264250>.

6.4. Про встановлення факту реальності господарських операцій за наявності відкритих кримінальних проваджень щодо контрагентів платника

За умови своєчасного та повного виконання компанією-заявником обов'язків із декларування податку на додану вартість, неможливості з її боку забезпечити дотримання постачальником його обов'язків щодо декларування податку на додану вартість і якщо не було шахрайства стосовно системи оподаткування, про яке компанія-заявник знала чи могла знати, така компанія не може нести відповідальність за наслідки невиконання постачальником його обов'язків щодо своєчасного декларування податку на додану вартість і, як наслідок, сплачувати подат на додану вартість повторно разом із пенєю.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 березня 2021 року у справі № 1.380.2019.006624 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95580195>.

7. Акцизний податок

7.1. Про виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку за договорами купівлі-продажу (поставки)

Датою реалізації та виникнення в платника податків податкових зобов'язань з акцизного податку є дата фізичного відпуску нафтопродуктів через мережу заправних комплексів за договорами купівлі-продажу (поставки) між платником податків із його контрагентами до укладення договору зберігання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 лютого 2021 року у справі № 826/10265/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94904737>.

8. Земельний податок і орендна плата

8.1. Про включення земельного податку до складу інших валових витрат сум, умови несплати земельного податку за спрощеною системою оподаткування

До витрат фізичної особи-підприємця, пов'язаних зі здійсненням ним господарської діяльності, на час виникнення спірних правовідносин (до 1 січня 2017 року) належали витрати на сплату орендної плати за землю державної та комунальної власності та/або земельного податку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 18 червня 2021 року у справі № 120/4866/18-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97771462>.

8.2. Про обов'язок сплати орендної плати за земельну ділянку державної та/або комунальної власності, надану фізичній особі для ведення фермерського господарства, коли ця ділянка фактично використовується без зміни орендаря в договорі оренди

Податковий обов'язок щодо сплати орендної плати лежить на орендареві земельної ділянки, який визначений у договорі оренди земельної ділянки та право користування земельною ділянкою якого зареєстроване в державному реєстрі речових прав. Податковий обов'язок зі сплати орендної плати за землю державної та комунальної власності виникає у фермерського господарства, для створення якого фізичній особі було надано земельну ділянку, після переходу до нього прав орендаря в установленому законом порядку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 18 червня 2021 року у справі № 400/1730/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97771444>.

9. Екологічний податок

9.1. Про правомірність оподаткування екологічним податком виробничо-технологічних витрат парникових газів (метану) в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення

Податковий кодекс України встановлює обов'язок сплачувати екологічний податок за викиди в атмосферне повітря метану, який належить до вуглеводнів і є забруднюючою речовиною згідно з додатком II Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів від 21 травня 2003 року.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 25 лютого 2021 року у справі № 160/8128/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95240809>.

9.2. Про підстави нарахування екологічного податку на товар, який хоч і частково втратив свої споживчі властивості, але не розміщувався як відходи

Якщо товар, який хоч і частково втратив свої споживчі властивості, був реалізований за зниженою ціною фізичним особам і не розміщувався як відходи в спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, то відсутні правові підстави для сплати екологічного податку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 квітня 2021 року у справі № 140/2371/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96498203>.

III. Реалізація компетенції податкового органу

1. Правовий статус і повноваження податкового органу

1.1. Про включення до податкової застави майна, яке перебуває в іпотеці

За відсутності доказів державної реєстрації відступлення права вимоги за іпотечним договором суд не надає оцінку правомірності дій податкового органу щодо включення до податкової застави майна, яке перебуває в іпотеці, та звільнення його з податкової застави, а вказує на відсутність обставин, які б свідчили про порушення прав, свобод чи інтересів особи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі суддів об'єднаної палати Касаційного адміністративного суду від 19 січня 2021 року у справі № 813/3676/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94237211>.

1.2. Про підстави та наслідки скасування податкової консультації, яка порушує право на належне роз'яснення застосування податкового законодавства

Відсутність у податковій консультації чітких відповідей на поставлені запитання та роз'яснень викладених у ній норм чинного законодавства, про яке просив платник податків, свідчить про порушення права особи на належне роз'яснення застосування податкового законодавства та є підставою для скасування судом попередньої податкової консультації та надання контролюючим органом нової з урахуванням висновків суду з цього приводу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2021 року у справі № 816/1696/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95177056>.

1.3. Про повноваження контролюючого органу щодо списання безнадійної заборгованості

Зобов'язання в судовому рішенні прийняти уповноваженим податковим органом рішення про списання безнадійного податкового боргу не є втручанням у дискреційні повноваження контролюючого органу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 квітня 2021 року у справі № 805/696/18-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96080845>.

1.4. Про внесення інформації до реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування щодо узгодженої суми бюджетного відшкодування платника податку

З 01 квітня 2017 року контролюючий орган має вносити до Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування дані щодо узгодженої суми бюджетного відшкодування платника податку задля забезпечення доступу органу казначейства для виконання такого відшкодування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 травня 2021 року у справі № 826/3463/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97267829>.

1.5. Про перелік інформації, яка зазначається у квитанції про зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування

Для прийняття обґрунтованого рішення щодо відмови у реєстрації податкових накладних контролюючим органом необхідно дотримуватися вимоги чіткості та недвозначності щодо інформації, зазначеної у квитанції про зупинення реєстрації податкової накладної.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 червня 2021 року у справі № 2040/7098/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97461230>.

2. Адміністративний арешт коштів і майна

2.1. Про накладення арешту на кошти, які перебувають на банківських рахунках, без підтвердження контролюючим органом наявності відмови платника податків у допуску до проведення перевірки

Непідтвердження контролюючим органом наявності належним чином засвідченої відмови платника податків у допуску до проведення перевірки як необхідної умови для застосування адміністративного арешту свідчить

про відсутність підстав для застосування арешту коштів, які перебувають на банківських рахунках, шляхом зупинення видаткових операцій на таких рахунках.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 січня 2021 року у справі № 803/205/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94328315>.

2.2. Про обґрунтованість адміністративного арешту у зв'язку з недопуском посадових осіб контролюючого органу до проведення податкової перевірки за умови пред'явлення службового посвідчення працівника органів доходів і зборів

Не показавши під час перевірки службове посвідчення посадової особи контролюючого органу платникові податків, а також його посадовим (службовим) особам, уповноваженому представнику чи особам, які фактично проводять розрахункові операції, посадові (службові) особи контролюючого органу, зазначені в направленні на проведення експертизи, не мають права на документальну виїзну або фактичну перевірку, навіть за умови наявності у них довідки про належність до посадових осіб податкових органів. У такому разі адміністративний арешт – необґрунтований.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 квітня 2021 року у справі № 808/1031/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96497954>.

2.3. Про вимоги до судового розгляду справ про зупинення видаткових операцій на банківських рахунках платника податків

Висновки судів про відсутність у контролюючого органу повноважень на звернення до суду з позовом про накладення арешту на кошти платника податків шляхом зупинення видаткових операцій на банківських рахунках є передчасними без установлення обставин, що були підставою для застосування такого арешту.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 травня 2021 року у справі № 820/3541/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97218805>.

3. Податковий контроль

3.1. Про застосування РРО при прийманні оплати за товар через мережу Інтернет за допомогою систем LiqPay і WayForPay

У разі доставки поштою або кур'єрською службою товару, придбаного на умовах передоплати із застосуванням платіжних сервісів LiqPay і WayForPay, суб'єкт господарювання зобов'язаний використовувати РРО та вкладати в поштове відправлення розрахунковий документ установленної законодавством

форми та змісту на повну суму проведеної операції, що підтверджує факт купівлі-продажу товарів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2021 року у справі № 520/7835/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96339484>.

3.2. Про визначення обставин для перенесення термінів проведення перевірки

Обов'язок підтвердження правомірності, обґрунтованості, повноти формування даних бухгалтерського та податкового обліку належними документами первинної фінансово-бухгалтерської звітності покладається саме на суб'єкта господарювання. Втрата відповідних документів не є безумовною підставою перенесення термінів проведення перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 травня 2021 року у справі № 640/15297/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97021447>.

IV. Фінансова відповідальність

4.1. Про застосування фінансових санкцій за фактом продажу алкогольних напоїв особі, яка не досягла 18 років

Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» не пов'язує відповідальність суб'єкта господарювання з тим, хто саме здійснив продаж алкогольних напоїв неповнолітній особі. Необхідною умовою для відповідальності суб'єктів господарювання є факт реалізації алкогольного напою особі, яка не досягла 18 років, без наявності відповідної ліцензії.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 березня 2021 року у справі № 804/8054/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95382413>.

4.2. Про відповідальність за відсутність у платника дозволу на виконання окремих операцій з переробки або повного циклу переробки іншим підприємством

Норма пункту 206.12 статті 206 Податкового кодексу України щодо обов'язку платника сплатити суму податкового зобов'язання, на яку було надане звільнення або умовне звільнення від оподаткування, не передбачає відповідальність за відсутність у платника дозволу на виконання окремих операцій з переробки або повного циклу переробки іншим підприємством.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 червня 2021 року у справі № 560/1050/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97771408>.

РОЗДІЛ 2. Реалізація публічної фінансової політики

I. Митна справа

1. Реалізація повноважень контролюючого органу

1.1. Про вимогу контролюючого органу щодо сплати митних платежів при порушенні процедури міжнародного дорожнього перевезення

При порушенні процедури міжнародного дорожнього перевезення претензія контролюючого органу та викладені в ній вимоги щодо сплати митних платежів є пропозицією добровільно виконати зобов'язання в досудовому порядку, яка не породжує жодних обов'язків для перевізників або гарантійних об'єднань.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 лютого 2021 року у справі № 814/1958/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94737365>.

1.2. Про презумпцію правомірності рішень платника податків

Презумпція правомірності рішень платника податків застосовується, коли норми податкового права прямо чи внаслідок їх тлумачення, а також у своїй сукупності не є однозначними та допускають множинне трактування повноважень як на користь платника податків, так і контролюючого органу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 лютого 2021 року у справі № 380/671/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94904871>.

1.3. Про повернення помилково та/або надмірно сплачених митних платежів

Повернення помилково та/або надмірно сплачених митних платежів із Державного бюджету України є виключними повноваженнями митних органів і органів державного казначейства, хоча суд не позбавлений права зобов'язати цих суб'єктів владних повноважень вчинити дії, прийняти рішення тощо, тобто виконати обов'язок, прямо передбачений нормами законодавства, від виконання якого відповідний суб'єкт владних повноважень ухиляється.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 квітня 2021 року у справі № 815/4834/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96339546>.

2. Установлення та коригування митної вартості

2.1. Про коригування митної вартості товарів під час спрацювання профілів ризиків і наявності інформації про оформлення в митному відношенні ідентичних і подібних товарів іншими особами

Спрацювання профілів ризиків автоматизованої системи аналізу та управління ризиками й наявність інформації про те, що ідентичні та подібні товари було оформлено в митному відношенні іншими особами за вищою митною вартістю, якщо відсутні інші законні підстави для витребування додаткових документів, не може бути самостійною підставою для такого витребування та відмови в прийнятті заявленої декларантом митної вартості товарів за ціною контракту.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 березня 2021 року у справі № 808/3837/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95493233>.

3. Спеціальні заходи щодо демпінгового та іншого імпорту

3.1. Про застосування санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та дискреційні повноваження міністерства за наслідками розгляду подання уповноваженого органу

Спеціальні санкції, передбачені у випадках порушення вимог Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» або пов'язаних з ним законів України та в разі проведення дій, які можуть зашкодити інтересам національної економічної безпеки, зокрема, у разі неповернення виручки після спливу граничного строку, встановленого Законом України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», можуть бути застосовані Мінекономрозвитку за наявності позитивного рішення суду, Міжнародного комерційного арбітражного суду чи Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України. Мінекономрозвитку при застосуванні таких санкцій користується альтернативою щодо прийняття владного управлінського рішення на підставі наданого уповноваженим органом подання та долучених до нього документів, а також матеріалів, що містяться в розпорядженні Міністерства. Незастосування таких санкцій можливе в разі усунення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності відповідних допущених порушень або надання доказів неможливості виконання рішення суду чи арбітражу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі суддів об'єднаної палати Касаційного адміністративного суду від 10 березня 2021 року у справі № 826/12552/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95509155>.

3.2. Про повернення помилково та/або надміру сплачених сум податкового зобов'язання зі сплати антидемпінгового мита

Установлення судом неправильності чи хибності рішень чи дій митних органів, які зумовили помилкову та/або надмірну сплату антидемпінгового мита, є підставою для повернення таких платежів декларанту з дотриманням визначеної законом процедури.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 березня 2021 року у справі № 200/10028/19-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95616248>.

II. Валютне регулювання та валютний контроль

2.1. Про звільнення від відповідальності за порушення вимог валютного законодавства за наявності висновку щодо продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічною операцією

Висновок Мінекономрозвитку щодо продовження строків розрахунків за відповідною зовнішньоекономічною операцією є індивідуальним юридичним актом, виданим на перевищення встановлених законодавством строків розрахунків, має зворотну силу в часі та звільняє платника податків від відповідальності у вигляді сплати пені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 січня 2021 року у справі № 801/9330/13-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94511869>.

2.2. Про оскарження відмови Національного банку України у видачі індивідуальної ліцензії на здійснення інвестиції за кордон

Непідтвердження Національним банком України можливості здійснення операції з придбання валюти, включеної до реєстру, не позбавляє права платника податків повторно звернутися до обслуговуючого банку із заявкою на придбання валюти.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 лютого 2021 року у справі № 804/3589/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94737553>.

II. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо захисту соціальних прав

1. Справи з приводу містобудування та архітектурної діяльності

1.1. Про містобудівні умови та обмеження на забудову декількох земельних ділянок

Містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки видаються для проектування конкретного об'єкта будівництва (будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, їх комплексів, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури) на конкретній території, що може складатися з однієї або декількох земельних ділянок

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 червня 2021 року у справі № 806/3365/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98054587>.

1.2. Про право на розміщення зовнішньої реклами у м. Києві відповідно до принципу мовчазної згоди

Київська міська державна адміністрація (КМДА) є належним дозвільним органом у розумінні статті 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» під час надання дозволу на розміщення зовнішньої реклами у м. Києві і не має права делегувати свої повноваження, визначені законом, іншим органам.

Неприйняття рішення про відмову в наданні дозволу належним дозвільним органом (КМДА) свідчить про протиправну його бездіяльність. Водночас сама лише бездіяльність (неприйняття рішення у встановлений строк) не є достатньою підставою для застосування принципу мовчазної згоди.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 березня 2021 року у справі № 826/9746/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95616086>.

1.3. Про умови прийняття рішення про анулювання дозволу на будівництво

Анулювання дозволу на будівництво є заходом впливу за вчинене правопорушення, що має застосовуватися за визначених пунктом 3 частини шостої статті 37 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» умов.

Умовами прийняття рішення про анулювання дозволу є: (1) проведення перевірки; (2) встановлення порушень вимог містобудівної документації, містобудівних умов та обмежень, містобудівного законодавства, невідповідності об'єкта будівництва проектній документації на будівництво такого об'єкта, вимогам будівельних норм, стандартів і правил; 3) внесення посадовою особою органу державного архітектурно-будівельного контролю припису про усунення порушень; 4) невиконання вимог припису.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 826/10851/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94296345>.

1.4. Про особливості проведення ремонтних та інших робіт у зонах охорони пам'яток й історичних ареалів населених місць, занесених до Списку історичних населених місць України

У зонах охорони пам'яток, історичних ареалів населених місць, занесених до Списку історичних населених місць України, встановлено особливості проведення ремонтних та інших робіт, проведення яких забороняється без попереднього отримання дозволу в органах охорони культурної спадщини.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 січня 2021 року у справі № 420/2220/19 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94511402>.

1.5. Про порядок визначення балансоутримувача місць загального користування (поза межами будинків та прибудинкових територій) та елементів благоустрою

Обслуговування місць загального користування (поза межами будинків та прибудинкових територій) та елементів благоустрою є предметом нормативної регламентації Закону України від 6 вересня 2005 року № 2807-IV «Про благоустрій населених пунктів», яким установлений конкурсний порядок визначення балансоутримувача таких об'єктів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 лютого 2021 року № 320/5590/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94643241>.

1.6. Про будівельні роботи в одноквартирних (садибних), дачних та садових будинках, які не належать до самочинного будівництва

Не належать до самочинного будівництва для одноквартирних (садибних), дачних та садових будинків: завершення балконів, лоджій, веранд, терас, крім будинків, що занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, заміна матеріалу стін будинків, господарських будівель без збільшення розміру фундаменту та поверховості.

Питання про можливість закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з порушенням вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів і правил під час будівництва, може вирішувати орган, який уповноважений законом на розгляд справи про адміністративне правопорушення – орган державного архітектурно-будівельного контролю.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 01 лютого 2021 року № 500/3491/16-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94565945>.

1.7. Про обов'язковість заповнення даних містобудівних умов та обмежень

У випадку надання містобудівних умов та обмежень як основної складової вихідних даних для проєктування об'єкта будівництва у них заповнюються обов'язкові

до заповнення розділи містобудівних умов та обмежень, а певні дані (інформація) зазначаються в разі їх наявності.

Відсутність зазначення в містобудівних умовах та обмеженнях будь-яких обов'язкових до заповнення даних (встановлених пунктами 3.3, 3.4 Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 07 липня 2011 року № 109) є самостійною та достатньою підставою для скасування таких містобудівних умов та обмежень.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 березня 2021 року у справі № 807/825/17 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95780619>.

1.8. Про визначення реконструкції об'єкту будівництва

Сам по собі факт зміни функціонального призначення об'єкту будівництва не є достатньою ознакою реконструкції, оскільки реконструкція в будь-якому випадку має наслідком зміну основних техніко-економічних показників об'єкту будівництва.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 травня 2021 року у справі № 334/2101/16-а (2-а/334/137/16) можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97074972>.

2. Справи з питань здійснення публічно-владних управлінських функцій з розпорядження земельними ділянками

2.1. Про протиправність розпорядження нерозпайованими землями колективної власності

Розпорядження нерозпайованими землями колективної власності неможливе без прийняття відповідного рішення загальними зборами власників земельних часок (паїв) та їх спадкоємців, загальних зборів членів підприємства, зборів уповноваженого або створеного ним органу управління, якому передано окремі функції з господарського управління колективним майном.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 лютого 2021 року у справі № 820/4397/16 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/95010333>.

2.2. Про відсутність чітких критеріїв до зображення бажаного місця розташування земельної ділянки

Чинне законодавство не містить чітких критеріїв, як саме повинне бути зображено бажане місце розташування земельної ділянки у графічних матеріалах, що додаються до клопотання про надання дозволу на розробку проекту землеустрою.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 травня 2021 року у справі № 804/2631/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97074996>.

3. Справи щодо дозвільної системи у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності

3.1. Про можливість застосування Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» у відносинах у сфері ліцензування господарської діяльності

Принцип «мовчазної згоди», закріплений статтею 1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», не може застосовуватись у правовідносинах між регулятором та ліцензіатом, оскільки відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» сфера дії закону не поширюється на відносини у сфері ліцензування господарської діяльності, зокрема, у сфері телебачення і радіомовлення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 січня 2021 року у справі № 420/6193/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94511742>.

3.2. Про вимоги до рішення суб'єкта владних повноважень щодо відмови в погодженні надання надр у користування

Жодним нормативно-правовим актом не передбачено підстав відмови у погодженні надання надр у користування. Отже, орган місцевого самоврядування при прийнятті рішення з цього питання керується власним переконанням, доцільністю, враховує інтереси територіальної громади. Мотив, покладений в основу відмови у наданні погодження, повинен мати раціональну основу та не бути протиправним чи свавільним.

Погодження клопотань про надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, не є документом дозвільного характеру, а тому до рішення органу місцевого самоврядування про відмову у погодженні такого дозволу не застосовуються вимоги, передбачені Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 січня 2021 року у справі № 826/18805/16 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94427377>.

3.3. Про відсутність правової колізії між положеннями статті 15 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та Порядком видачі дозволів на

виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

Поняття «дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки», яке застосовано у статті 15 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального», охоплює всі документи дозвільного характеру, які передбачені статтею 21 Закону України «Про охорону праці» та Порядком видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1107, видані уповноваженим органом з дотриманням встановленого порядку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 06 квітня 2021 року у справі № 240/8544/20 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96081050>.

3.4. Про повноваження виконавчого комітету органу місцевого самоврядування щодо встановлення режиму роботи підприємств, установ, організацій, які не належать до комунальної власності

Встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств роздрібної торгівлі належить до компетенції виконавчого комітету органу місцевого самоврядування. Разом з тим, законодавством не надано повноваження виконавчому комітету щодо встановлення режиму роботи підприємств, установ, організацій, які не належать до комунальної власності, без погодження такого режиму із власником, як і скасування такого.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 травня 2021 року у справі № 691/1305/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97218620>.

4. Справи з приводу охорони навколишнього природного середовища

4.1. Про застосовність законодавства при прийнятті рішення за результатами розгляду заяви про надання спеціального дозволу на користування надрами

Рішення за результатами розгляду заяви про надання спеціального дозволу на користування надрами приймається на підставі законодавства, що діє на час прийняття рішення про надання чи відмову у наданні дозволу, а не на час звернення із заявою.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № 803/1541/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97806555>.

4.2. Про стадійність розгляду заяви про видачу дозволу на викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

За результатами розгляду заяви про видачу дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами та доданих до неї документів територіальні органи Держпродспоживслужби приймають рішення щодо можливості або неможливості видання такого дозволу, яке надсилається Мінприроди та дозвільним центрам відповідно. У разі наявності зауважень документи повертаються суб'єкту господарювання з викладом їхнього змісту та зазначенням терміну повторного подання. При цьому право повернення документів на доопрацювання Порядком проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – підприємців, які отримали такі дозволи, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 302, надано органу, який видає дозвіл, а не органам Головного управління Держпродспоживслужби.

Детальніше з повним текстом постанови Верховного Суду від 28 січня 2021 року у справі № 803/285/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94458586>.

4.3. Про необхідність розробки робочого проєкту господарської діяльності з розділом оцінки впливу на навколишнє середовище та висновку з оцінки впливу на довкілля в разі зберігання суб'єктом господарської діяльності рідкого палива об'ємом 15 куб. м і більше

Зберігання рідкого палива об'ємом 15 куб. м і більше безвідносно до мети зберігання є втручанням в природне середовище, яке чинить значний вплив на довкілля і потребує здійснення оцінки впливу на довкілля шляхом підготовки суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля та отримання висновку з оцінки впливу на довкілля, який враховується під час ухвалення рішення про провадження суб'єктом господарювання планованої діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 лютого 2021 року у справі № 580/1078/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94802864>.

4.4. Про отримання спеціального дозволу на користування надрами для захоронення стічних вод в підземних горизонтах

Обов'язок захоронення стічних вод у глибокі підземні водоносні горизонти виникає тоді, коли вони утворюються на основі природних вод і не піддаються очищенню існуючими методами. Водночас, умови повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів визначені у статті 72 Водного Кодексу України, відповідно до якої підприємства, установи і організації, які відкачують шахтні, кар'єрні та рудникові води для запобігання затоплення шахт, кар'єрів та рудників під

час видобування корисних копалин, зобов'язані впроваджувати ефективні технології, що забезпечують зниження рівня їх мінералізації перед скиданням у водні об'єкти, а підприємства, установи та організації, що добувають нафту і газ, повертають супутньо-пластові води нафтогазових родовищ до підземних горизонтів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 червня 2021 року у справі № 826/4704/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97699781>.

5. Справи щодо операцій з цінними паперами

5.1. Про відновлення обігу акцій на підставі судового рішення

Відсутність нормативного регулювання щодо відновлення обігу акцій після скасування свідоцтва про реєстрацію їх випуску унеможливорює реалізацію прав акціонерів, зокрема щодо можливості провести відповідні збори, та унеможливорює закінчення розпочатої процедури банкрутства підприємства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 лютого 2021 року у справі № 820/3373/16 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94770214>.

5.2. Про порядок зупинення обігу акцій

На етапі вирішення питання про зупинення обігу акцій не передбачено подання засвідченої підписом голови комісії з припинення та печаткою товариства, що припиняється, або нотаріально копії затверджених установчих документів створюваного товариства- правонаступника, підписаних всіма засновниками (учасниками) товариства- правонаступника або їхніми уповноваженими особами, які повинні містити відомості про склад засновників (учасників) із зазначенням розміру частки (паю) кожного засновника (учасника) станом на день затвердження таких документів.

Такі документи, повинні подаватись комісією з припинення до реєстрального органу протягом десяти робочих днів з дати затвердження передавального акта для скасування реєстрації випуску акцій, а не для зупинення їх обігу, і передбачені підпунктом «ж» пункту 3 розділу III Порядку скасування реєстрації випусків акцій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 травня 2021 року у справі № 808/3839/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97074667>

6. Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики

6.1. Про відсутність у Кабінету Міністрів України повноважень на встановлення обмежень щодо переміщення особистих речей фізичними особами, які не є суб'єктами господарювання

Приписами підпункту 4 пункту 12.4 статті 12 Закону України від 12.08.2014 № 1636-VII «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» Кабінет Міністрів України наділений повноваженнями тимчасово обмежувати під час тимчасової окупації саме поставки окремих товарів (робіт, послуг), тобто постачання останніх у межах господарської діяльності відповідних суб'єктів, і, натомість, згідно з вказаними положеннями позбавлений повноважень на встановлення обмежень щодо переміщення особистих речей фізичними особами, які не є суб'єктами господарювання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 лютого 2021 року № 826/9502/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94666210>.

6.2. Про підстави для виключення знаку для товарів та послуг з митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності

Органи доходів і зборів повинні сприяти захисту прав інтелектуальної власності, а тому виключення об'єкта права інтелектуальної власності з митного реєстру може мати місце лише з підстав та порядку, прямо передбачених законом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 01 квітня 2021 року у справі № 520/8421/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/95945851>.

6.3. Про відсутність у законодавстві визначення поняття «ризикова діяльність банку» та чітких ознак цього поняття

Чинне законодавство не містить визначення поняття «ризикова діяльність», а ознаки ризикової діяльності, визначені в пункті 3.3. глави 3 розділу I Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17.08.2012 № 346, мають нечіткий та загальний характер й не містять об'єктивних критеріїв, тобто не відповідають вимогам «якості закону» та юридичної визначеності як складових принципу верховенства права, що не дозволяє банкам відокремлювати правомірну поведінку від протиправної та передбачати юридичні наслідки своєї поведінки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 червня 2021 року у справі № 640/10798/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97911626>.

7. Справи щодо державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців

7.1. Про недопущення формалізму під час проведення реєстраційних дій

Формальні неточності в документах, які не породжують юридичних наслідків, не можуть бути, за загальним правилом, доказом невідповідності документів вимогам Конституції та законам України та підставою для відмови державного реєстратора у проведенні реєстраційної дії.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 квітня 2021 року у справі № 127/12200/20 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96706627>.

8. Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики

8.1 Про нарахування і виплату разової грошової допомоги до 5 травня у розмірі восьми мінімальних пенсій за віком відповідно до статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

З моменту ухвалення Конституційним Судом України Рішення від 27 лютого 2020 року № 3-р/2020 разова грошова допомога до 5 травня у 2020 році підлягає нарахуванню і виплаті органом, уповноваженим здійснювати таку виплату (Управління соціального захисту населення за місцем проживання особи та / або Центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат) у розмірі, визначеному статтею 13 Закону України від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у редакції Закону України від 25 грудня 1998 року № 367-XIV «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»: щорічно до 5 травня інвалідам війни виплачується разова грошова допомога у розмірах: інвалідам I групи – десять мінімальних пенсій за віком; II групи – вісім мінімальних пенсій за віком; III групи – сім мінімальних пенсій за віком.

Детальніше з текстом рішення Верховного Суду від 29 вересня 2020 року у справі № 440/2722/20 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91883790>.

Детальніше з текстом постанови Великої Палати Верховного Суду від 13 січня 2021 року у справі № 440/2722/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94377739>.

8.2. Про застосування строку звернення до суду у соціальних спорах, що виникають з органами Пенсійного фонду України

Для визначення початку перебігу строку для звернення до суду необхідно встановити час, коли позивач дізнався або повинен був дізнатись про порушення своїх прав, свобод та інтересів. Позивачеві недостатньо лише послатись на необізнаність про порушення його прав, свобод та інтересів; при зверненні до суду він повинен

довести той факт, що не міг дізнатися про порушення свого права й саме із цієї причини не звернувся за його захистом до суду протягом шести місяців від дати порушення його прав, свобод чи інтересів чи в інший визначений законом строк звернення до суду. Водночас триваюча пасивна поведінка такої особи не свідчить про дотримання нею строку звернення до суду з урахуванням наявної в такої особи можливості знати про стан своїх прав, свобод та інтересів.

Пенсія є щомісячним періодичним платежем, а тому в будь-якому разі її розмір відомий особі, яка її отримує щомісячно. Отже, отримання пенсіонером листа від територіального органу Пенсійного фонду України у відповідь на його заяву не змінює моменту, з якого така особа повинна була дізнатися про порушення своїх прав, а свідчить лише про час, коли вона почала вчиняти дії щодо реалізації свого права, і ця дата не пов'язується з початком перебігу строку звернення до суду, якщо така особа без зволікань та протягом розумного строку не вчиняла активних дій щодо отримання інформації про правильність / помилковість нарахування розміру пенсії, своєчасність / несвоєчасність її перерахунку тощо.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № 240/12017/19 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95946021>

9. Справи з приводу загальнообов'язкового державного пенсійного страхування

9.1. Про календарну вислугу років відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»

У цілях Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» календарна вислуга – це вислуга, яка складається з повної кількості календарних днів відповідного періоду (календарний рік – 365 календарних днів, календарний місяць – 30 календарних днів). Для призначення пенсій за вислугу років за цим законом календарна вислуга років може бути зарахована на пільгових умовах відповідно до Порядку обчислення вислуги років, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 квітня 2021 року у справі № 480/4241/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96250219>

9.2. Про право військовослужбовців на отримання пенсійних виплат з урахуванням їх підвищення у період з 1 січня 2018 року до 5 березня 2019 року

У період з 1 січня 2018 року до 5 березня 2019 року військовослужбовці мали право на отримання пенсійних виплат з урахуванням їх підвищення та поетапною виплатою на підставі норм Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 103 "Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб", оскільки остання була чинною станом на час виникнення спірних правовідносин – 1 січня 2018 року. Відповідно до принципу

незворотності дії нормативно-правового акта у часі скасування з 5 березня 2019 року в судовому порядку пункту 2 цієї постанови не впливає на результат розгляду даної справи по суті.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 березня 2021 року у справі № 560/3762/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97461178>.

9.3. Про заміну боржника виконавчого провадження у справі, у якій відповідачем є пенсійний орган, що знаходиться на території проведення антитерористичної операції

Для здійснення ефективного захисту та відновлення порушених прав громадян України, які є внутрішньо переміщеними особами, правонаступництво між пенсійними органами та заміна боржника виконавчого провадження у справі є виправданим та необхідним для виконання судового рішення, яке набрало законної сили.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 квітня 2021 року у справі № 429/3281/13-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96706614>.

9.4. Про можливість обчислення розміру пенсії особам, які проходили військову службу у військових частинах, що були розміщені за кордоном, із заробітку з урахуванням частини заробітної плати, отриманої в іноземній валюті

Законодавством України не передбачено права особи, яка працювала за кордоном у військовій частині колишнього СРСР, обчислення розміру пенсій із заробітку з урахуванням частини заробітної плати, отриманої в іноземній валюті.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 січня 2021 року у справі № 495/1416/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94171728>.

9.5. Про підтвердження стажу роботи для призначення пенсії за віком на пільгових умовах за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджуваним Кабінетом Міністрів України

Особа, яка звертається за отриманням пенсії, не може нести відповідальність за неналежне оформлення роботодавцем особових справ працівників, відсутність у них певних документів, їх умисне ненадання на запити уповноважених органів, зокрема під час проведення пенсійним органом зустрічних перевірок на предмет достовірності поданих йому на розгляд документів (в тому числі уточнюючих довідок) і обґрунтованості їх видачі, й так само за неналежне, неповне проведення пенсійним органом таких перевірок.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 лютого 2021 року у справі № 487/68/17 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94703845>.

9.6. Про неправомірність зміни посадового окладу особи після того, як її уже звільнено з військової служби

Зміна посадового окладу особи після того, як її уже звільнено з військової служби, та коригування з цієї підстави відомостей грошового атестата, на основі якого призначається пенсійне забезпечення, є протиправним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 травня 2021 року у справі № 161/14105/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96866938>.

10. Справи з приводу соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи

10.1. Про право на отримання щомісячного підвищення до пенсії непрацюючим пенсіонерам, які проживають на території зони посиленого радіоекологічного контролю

Непрацюючі пенсіонери, які проживають на території, що належить до зони посиленого радіоекологічного контролю, яка водночас за Законом «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» не є зоною радіоактивного забруднення, не мають права на отримання підвищення до пенсії у розмірі однієї мінімальної заробітної плати відповідно до статті 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» у редакції, чинній до 1 січня 2015 року, дія якої відновлена Рішенням Конституційного Суду України від 17 липня 2018 року № 6-р/2018, через відсутність ознаки проживання на території радіоактивного забруднення.

Детальніше з текстом рішення Верховного Суду від 23 вересня 2020 року у справі № 580/2371/20 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91722416>.

Детальніше з текстом постанови Великої Палати Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № 580/2371/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96377415>

10.2. Про право на обчислення пенсії відповідно до статті 59 Закону України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”

У зв'язку з ухваленням Конституційним Судом України Рішення від 25 квітня 2019 року № 1-р (II)/2019 право на обчислення пенсії відповідно до частини третьої статті 59 Закону України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” у п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року, мають особи, які отримують пенсію по інвалідності та брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших

ядерних аварій та випробувань, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї під час проходження служби і внаслідок цього стали особами з інвалідністю.

Детальніше з текстом рішення Верховного Суду від 20 травня 2020 року у справі № 520/12609/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89325555>.

Детальніше з текстом постанови Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року у справі № 520/12609/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://www.reestr.court.gov.ua/Review/96822604>.

10.3. Про набуття права на обчислення пенсії відповідно до частини третьої статті 59 Закону України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” особами, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби, в тому числі військових зборів, та є інвалідами

Особи, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби, в тому числі військових зборів, та з огляду на це отримали інвалідність, мають право на обчислення пенсії по інвалідності на підставі частини третьої статті 59 Закону України “Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” як військовослужбовці, із 26 квітня 2019 року – після дати ухвалення Конституційним Судом України Рішення від 25 квітня 2019 року № 1-р (II)/2019.

Детальніше з текстом рішення Верховного Суду від 25 лютого 2020 року у справі № 520/1972/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87900805>

Детальніше з текстом постанови Великої Палати Верховного Суду від 12 травня 2021 року у справі № 520/1972/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97104083>

11. Справи з приводу загальнообов’язкового державного соціального страхування

11.1. Про визначення кола осіб, які мають право на отримання страхових виплат у разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві

Сімейний кодекс України є спеціальним законом, який має враховуватись при визначенні поняття сім’ї та її членів під час вирішення питання щодо наявності права на отримання допомоги, передбаченої Законом України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 квітня 2021 року у справі № 360/1239/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96463884>.

12. Справи з приводу соціального захисту

12.1. Про підставу для відмови у призначенні субсидії або скасування раніше призначеної субсидії

Для відмови у призначенні субсидії або скасування раніше призначеної субсидії достатньо лише надходження до органу, що призначає субсидії, подання комунального підприємства про наявність заборгованості понад два місяці. Органи, що призначають субсидії, не зобов'язано перевіряти достовірність відомостей про наявність боргу, вказаних у поданнях комунальних підприємств.

Сам факт надходження такого подання до органу, який призначає субсидії, є підставою для скасування субсидії або відмови у її призначенні.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 червня 2021 року у справі № 524/8130/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97533317>.

13. Справи з приводу соціального захисту звільнених зі служби поліцейських, військовослужбовців та членів їх сімей

13.1 Про правову природу винагороди військовослужбовців за участь в антитерористичній операції

Винагорода за участь в антитерористичній операції не є щомісячним додатковим видом грошового забезпечення, що є складовим елементом грошового забезпечення, з якого обчислюється пенсія, відповідно до статті 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 червня 2021 року у справі № 240/11441/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97357218>.

13.2. Про нарахування військовослужбовцям та членам їх сімей компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення

У випадку приватизації військовослужбовцем наданого жилого приміщення, враховується норма передбачена статтею 3 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» (щодо визначення санітарної норми загальної площі, виходячи з якої надане житло приватизується.), а в разі отримання компенсації підлягають застосуванню норми статей 47, 48 Житлового кодексу Української РСР та Порядку визначення розміру і надання військовослужбовцям та членам їх сімей грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 728 «Деякі питання забезпечення житлом військовослужбовців та інших громадян» (щодо визначення норми жилої площі, виходячи з якої громадянам, які потребують поліпшення житлових умов, надається житло).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 січня 2021 року у справі № 826/26732/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94264459>.

13.3. Про визначення державного органу, уповноваженого розглядати питання призначення одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, які були відряджені до Державного підприємства обслуговування повітряного руху України

Виплата одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, які були відряджені до Державного підприємства обслуговування повітряного руху України, у разі встановлення інвалідності внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням військової служби, має здійснюватися за рахунок коштів цього Державного підприємства, а не Міністерства оборони України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 520/11723/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94296642>.

13.4. Про обчислення вислуги років для надання статусу ветерана військової служби

Час навчання в цивільному вищому навчальному закладі, у тому числі проходження військової підготовки з подальшим присвоєнням звання лейтенанта запасу, не відноситься до військової служби й не може бути врахованим до вислуги років, передбаченої Законом України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», для надання статусу ветерана військової служби.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 лютого 2021 року № 809/1567/17 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/95139198>.

13.5. Про документ, що посвідчує спеціальний статус особи для призначення пенсії зі зниженням пенсійного віку як учаснику бойових дій

Посвідчення учасника бойових дій та довідка про період (періоди) участі в бойових діях або в антитерористичній операції в районах її проведення визначаються як альтернативні документи, які кожний окремо є достатнім документом, що засвідчує спеціальний статус особи для призначення пенсії зі зниженням пенсійного віку як учаснику бойових дій

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 09 червня 2021 року у справі № 340/576/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97533745>.

14. Справи з приводу соціального захисту осіб з інвалідністю

14.1. Про протиправність припинення органом соціального захисту щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка здійснює догляд за інвалідом I групи або за особою, яка досягла 80-річного віку

Установлення факту проживання непрацюючої працездатної особи, яка здійснює догляд за інвалідом I групи або за особою, яка досягла 80-річного віку, в іншому населеному пункті не може бути підставою для припинення щомісячної компенсаційної виплати.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 03 лютого 2021 року у справі № 164/627/17 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94602714>.

14.2. Про призначення одноразової грошової допомоги військовослужбовцю у зв'язку зі встановленням групи інвалідності внаслідок ушкодження здоров'я, яке не пов'язане з ушкодженням здоров'я, отриманим особою раніше за інших подій

Визначена в частині четвертій статті 163 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» заборона щодо виплати одноразової грошової допомоги може мати місце лише в разі спливу дворічного строку саме після первинного встановлення інвалідності чи втрати працездатності через те саме ушкодження здоров'я, а не внаслідок різних.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 лютого 2021 року № 240/1623/20 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94938227>.

14.3. Про умову для ухвалення рішення про взяття на облік громадянина з метою направлення його на лікування за кордон

Єдиною умовою для ухвалення рішення про взяття на облік громадянина з метою направлення його на лікування за кордон є неможливість надання необхідної медичної допомоги закладами охорони здоров'я України, що підтверджується висновком групи експертів Міністерства охорони здоров'я України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 квітня 2021 року у справі № 640/1614/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96250072>.

15. Справи з приводу праці та зайнятості населення

15.1. Про одночасне застосування до суб'єкта господарювання штрафних санкцій та внесення припису про усунення виявлених порушень щодо недодержання мінімальних гарантій в оплаті праці.

Індексація заробітної плати є мінімальною державною гарантією в оплаті праці, за недотримання якої юридичні та фізичні особи – підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу.

Притягнення суб'єкта господарювання та його посадових осіб до відповідальності за використання праці неоформлених працівників, несвоєчасну та не в повному обсязі виплату заробітної плати, недодержання мінімальних гарантій в оплаті праці вживаються одночасно із внесенням припису про усунення виявлених порушень у ході інспекційного відвідування або невиїзного інспектування незалежно від факту їх усунення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № 805/430/18-а можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96015811>.

15.2. Про дискреційні повноваження інспекторів праці щодо проведення перевірок роботодавців

Контрольні повноваження здійснюються інспекторами праці у формі проведення інспекційних відвідувань та невиїзних інспектувань, профілактичні відвідування у формі інформаційно-роз'яснювальної роботи не входять до цього переліку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 березня 2021 року у справі № 260/768/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95780562>.

15.3. Про неприпустимість проведення перевірок суб'єктів господарювання за анонімними та іншими безпідставними заявами

Проведення заходу державного контролю на підставі анонімного звернення (що не відповідало вимогам Закону України від 02 жовтня 1996 року № 393/96-ВР «Про звернення громадян», оскільки не містило по батькові та місця проживання заявника) суперечить принципу державного нагляду (контролю) щодо неприпустимості проведення перевірок суб'єктів господарювання за анонімними та іншими безпідставними заявами

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 червня 2021 року у справі № 520/11145/19 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97533045>.

III. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян

1.Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади

1.1. Про повноваження депутата міської ради

Депутат міської ради не уповноважений представляти в судах інтереси такої ради або інтереси виборців інакше, ніж поза відносинами представництва

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 лютого 2021 року у справі № 607/8188/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95110897>.

2.Справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав

2.1. Про протиправну бездіяльність та правову процедуру

Для визнання бездіяльності протиправною необхідно з'ясувати конкретні причини, умови та обставини, через які дії, що підлягали обов'язковому виконанню відповідно до закону, фактично не були виконані чи були виконані з порушенням строків. Встановлена правова процедура є важливою гарантією недопущення зловживання з боку органів публічної влади під час прийняття ними рішень та вчинення дій.

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 22 січня 2021 року у справі №640/16224/19 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94328226>.

2.2. Про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків

Зміна порядку податкового обліку осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, не призводить до зменшення обсягу прав вказаних осіб, оскільки такий облік передбачає незастосування реєстраційного номера облікової картки платника податків

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 лютого 2021 року у справі № 620/1174/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94666286>.

2.3. Про порядок забезпечення виконання суспільно корисних робіт органом місцевого самоврядування, призначених за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 325-1 КУпАП

Чинним законодавством не передбачено вимоги про те, що саме орган місцевого самоврядування має брати на себе функції об'єкта, на якому порушники будуть виконувати суспільно корисні роботи, однак якщо на території, підпорядкованій органу місцевого самоврядування, немає жодного підприємства, на якому порушники могли б виконувати суспільно корисні роботи, то ним може стати саме рада як бюджетна установа, у зв'язку із чим остання має передбачити в місцевому бюджеті кошти на оплату праці особам, на яких судом накладено адміністративне стягнення у вигляді суспільно корисних робіт

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 лютого 2021 року у справі № 340/300/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94803084>.

2.4. Про дію особливого режиму у виправних колоніях

Вимога тримати руки в положенні «за спиною» під час пересування територією установи (виправної колонії) заснована на приписах нормативно-правового акта, який регулює порядок відбування покарання засуджених до позбавлення волі, а тому є правомірною

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 квітня 2021 року у справі № 675/757/17 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96498130>.

2.5. Про порядок надання безоплатної правової допомоги

Відсутність чіткої відповіді на поставлене питання у зверненні про надання безоплатної первинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» свідчить про протиправну бездіяльність суб'єкта надання безоплатної первинної правової допомоги стосовно його розгляду, а також про те, що такий суб'єкт не надав правової допомоги з правових питань, поставлених у зверненні

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 червня 2021 року у справі № 420/2752/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97881149>.

2.6. Про оприлюднення електронної петиції

Електронна петиція, яка стосується позбавлення невизначеного кола громадян України правового зв'язку між таким громадянином та Україною, суперечить вимогам чинного законодавства і не підлягає оприлюдненню

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня 2021 року у справі № 817/1318/17 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94129818>.

3. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема, щодо звільнення з публічної служби

3.1. Про строк звернення до адміністративного суду з позовом про стягнення середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні військовослужбовця та його дотримання позивачем

У справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби спеціальним строком для звернення до суду є місячний строк, установлений частиною п'ятою статті 122 КАС України, який має перевагу в застосуванні порівняно із загальним шестимісячним строком, визначеним у частині другій статті 122 цього Кодексу

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 лютого 2021 року у справі №240/532/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94840192>.

3.2. Про грошову компенсацію поліцейському за невикористану щорічну основну оплачувану відпустку за попередні роки, що передують року звільнення

У випадку звільнення поліцейських з органів Національної поліції України їм виплачується грошова компенсація за всі невикористані ними дні, як основної, так і додаткової відпустки, незалежно від часу набуття права на таку відпустку.

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 19 січня 2021 року у справі № 160/10875/19 можна ознайомитися за посиланням - <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94237142>.

3.3. Про звільнення працівника за систематичне порушення трудової дисципліни

Для вирішення питання щодо правомірності наказу про звільнення за пунктом 3 частини першої статті 40 КЗпП України (систематичне невиконання працівником без поважних причин обов'язків, покладених на нього трудовим договором) необхідно перевірити всі накази про накладення дисциплінарного стягнення, які ввійшли в систему для звільнення незалежно від того, чи оскаржувався кожен наказ окремо в установленому законом порядку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 02 лютого 2021 року у справі № 813/6440/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94603043>.

3.4. Про звільнення працівника міліції

Звільнення працівника міліції зі служби до закінчення передбаченого законодавством строку попередження про звільнення у дату, зазначену таким

працівником у рапорті про звільнення і погоджену уповноваженим органом, є правомірною

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня 2021 року у справі №822/1093/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94129810>.

3.5. Про середній заробіток за час вимушеного прогулу / затримки виконання рішення про поновлення на роботі та про своєчасний розрахунок під час звільнення

Середній заробіток за час вимушеного прогулу / затримки виконання рішення про поновлення на роботі є спеціальним видом відповідальності роботодавця за порушення трудових прав працівника.

Факт вирішення спору в судовому порядку не є фактом виконання роботодавцем обов'язку провести повний розрахунок із колишнім працівником. Суд має право зменшити розмір середнього заробітку за час затримки розрахунку під час звільнення працівника

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2021 року у справі № 809/1947/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94973813>.

3.6. Про підстави звільнення працівника під час перебування на лікарняному

Обмеження, встановлені ч. 3 ст. 40 КЗпП України стосовно заборони звільнення в період тимчасової непрацездатності, застосовуються виключно у випадку, якщо звільнення ініціюється власником або уповноваженим ним органом. Якщо питання звільнення працівника ініційовано самим працівником, то такі обмеження не застосовуються. У такому разі перенесення дати звільнення, враховуючи наявні листки непрацездатності, є правом, а не обов'язком роботодавця.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 квітня 2021 року у справі № 1540/4729/18 можна ознайомитися за посиланням: – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96464193>.

4. Справи, що виникають з відносин публічної служби, зокрема, щодо проходження служби

4.1. Про стаж роботи суддів судів загальної юрисдикції, що дає право на одержання надбавки до посадового окладу за вислугу років та додаткової відпустки

До стажу роботи суддів судів загальної юрисдикції, що дає право на одержання надбавки до посадового окладу за вислугу років та додаткової відпустки, крім часу роботи на посадах суддів, не зараховується час роботи на посадах науково-педагогічних працівників

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 квітня 2021 року у справі № 460/2067/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96543531>.

4.2. Про дисциплінарну відповідальність військовослужбовця

Вирішення питання про правомірність притягнення військовослужбовця до дисциплінарної відповідальності передбачає необхідність з'ясувати склад дисциплінарного проступку в його діях, незалежно від того, яку кримінально-правову кваліфікацію ті самі дії отримали в межах кримінального провадження

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня 2021 року у справі № 817/1318/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94129818>.

4.3. Про дисциплінарну відповідальність військовослужбовця

Для притягнення до дисциплінарної відповідальності достатньо, щоб був зафіксований сам факт порушення та невиконання (неналежного виконання) військовослужбовцем своїх службових обов'язків, порушення військовослужбовцем військової дисципліни або громадського порядку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 лютого 2021 року у справі №1.380.2019.000616 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94973787>.

4.4. Про підстави визначення систематичності вчинення державним службовцем такого дисциплінарного проступку, як прогул без поважних причин

Єдиною належною обставиною, яка свідчить про систематичність вчинення державним службовцем такого дисциплінарного проступку, як прогул без поважних причин, є чинне рішення суб'єкта призначення (керівника відповідного державного органу) про накладення на цього державного службовця дисциплінарного стягнення за таке ж порушення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 квітня 2021 року у справі № 640/15754/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96441545>.

4.5. Про виплату грошової допомоги в розмірі середньомісячної заробітної плати під час отримання щорічної відпустки

У разі поділу щорічної основної відпустки на частини грошова допомога в розмірі середньомісячної заробітної плати виплачується за заявою державного службовця один раз на рік при наданні будь-якої із частин щорічної основної відпустки незалежно від кількості днів такої відпустки

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2021 року у справі № П/811/1858/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95076205>.

4.6. Про індексацію заробітної плати

Право на компенсацію втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати особа набуває незалежно від того, чи були такі суми їй попередньо нараховані, але не виплачені набуває незалежно від того, чи були такі суми їй попередньо нараховані, але не виплачені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2021 року у справі № 803/1423/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95076162>.

4.7. Про строки опрацювання НАЗК отриманих у рамках здійснення повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, матеріалів і прийняття рішення

Правова процедура проведення повної перевірки декларацій особи встановлює термін здійснення повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проведення ним такої перевірки, опрацювання отриманих в рамках здійснення перевірки декларації матеріалів і прийняття рішення

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 813/2800/18 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94327985>.

5. Справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів

5.1. Про виконавче провадження

Перевірка виконання рішення суду здійснюється після відкриття виконавчого провадження, а тому на стадії відкриття виконавчого провадження державний виконавець не може з'ясовувати питання про те, чи виконано рішення суду. Розмір виконавчого збору зазначається у постанові про відкриття виконавчого провадження. Стягнення виконавчого збору за виконавчим документом пов'язується з початком примусового виконання

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня 2021 року у справі №750/2414/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94171833>.

5.2. Про визначення місця виконання рішення у значенні частини другої статті 24 Закону України «Про виконавче провадження».

Сама лише вказівка на місце проживання, яке не має жодного взаємозв'язку з особою боржника, не може вважатися достатньою підставою для прийняття виконавчого документа приватним виконавцем, територіальний округ якого охоплює місце виконання, визначеного за цією адресою. Визначення місця виконання виконавчого документа щодо фізичної особи – боржника має відбуватися за

zareestrovanim місцем проживання боржника. Будь-яка інша адреса місця проживання чи відомості про місце перебування особи-боржника можуть слугувати додатковою інформацією і сприяти примусовому виконанню рішення, але не використовуватися як юридичний факт, з яким Закон України «Про виконавче провадження» пов'язує місце виконання рішення, а з ним і виконавчий округ приватного виконавця

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № 380/7750/20 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95946017>.

6. Справи з приводу забезпечення функціонування органів прокуратури, адвокатури, нотаріату та юстиції

6.1. Про анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого

Анулювання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого без накладення дисциплінарного стягнення Міністерством юстиції України, яке може бути підставою для такого анулювання, суперечить приписам частини другої статті 112 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 лютого 2021 року у справі №620/1932/19 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94666255>.

6.2. Про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю

Анулюванню свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю на підставі підпункту «е» пункту 2 частини першої статті 12 Закону України «Про нотаріат» повинно передувати встановлення судовим рішенням (рішеннями) фактів вчинення нотаріусом певних порушень під час безпосереднього здійснення нотаріальних дій

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 11 березня 2021 року у справі № 826/7176/17 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95439252>.

7. Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема щодо здійснення публічних закупівель

7.1. Про юрисдикцію спорів щодо оскарження рішень органів Антимонопольного комітету України, які ухвалені за наслідками розгляду скарг учасників торгів, поданих у процедурах публічних закупівель

Спори щодо оскарження рішень органів Антимонопольного комітету України, які ухвалені за наслідками розгляду скарг учасників торгів, поданих у процедурах публічних закупівель, підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства

незалежно від того, чи укладено між замовником та учасником договір за наслідками цієї процедури

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 квітня 2021 року у справі № 640/14645/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96543587>.

7.2. Про зміст частини четвертої статті 36 Закону України «Про публічні закупівлі»

У частині четвертій статті 36 Закону України «Про публічні закупівлі» не йдеться про тендерну документацію. Натомість є застереження до основних вимог до договору про закупівлю за результатами проведення її процедури та неможливість надалі зміни істотних умов договору про закупівлю вже після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, які встановлені в цій же правовій нормі. Невідповідність дати початку постачання електроенергії, вказаної у тендерній документації, даті, яка визначена в укладеному договорі між замовником та учасником за результатами проведення процедури закупівлі, не є порушенням у розумінні частини четвертої статті 36 цього Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 травня 2021 року у справі № 160/4421/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96706697>.

7.3. Про визначення критеріїв відсутності встановлення замовником дискримінаційних умов під час проведення публічних закупівель

Закони України «Про захист економічної конкуренції» та «Про публічні закупівлі» не визначають, що наявність двох і більше виробників певної продукції є доказом відсутності дискримінації, проте відсутність такої норми не є перешкодою для урахування такого критерію під час оцінки доводів скаржника щодо встановлення замовником дискримінаційних умов

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 червня 2021 року у справі № 826/7945/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97977057>.

8. Справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема щодо державного регулювання цін і тарифів

8.1. Про правову природу рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг

Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг з питань установлення цін та тарифів, у тому числі на послуги з централізованого постачання гарячої води для потреб управителів багатоквартирних будинків, є за своєю юридичною природою нормативно-правовим актом

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 травня 2021 року у справі № 826/19540/16 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97218731>.

8.2. Про протиправність включення відділів державної реєстрації актів цивільного стану до плану здійснення заходів державного нагляду (контролю) Держпродспоживслужби

Чинним законодавством України закріплено можливість надання відділами державної реєстрації актів цивільного стану платних послуг згідно з переліком, проте в них не йдеться про запровадження державних регульованих цін на такі послуги і не уповноважено Міністерство юстиції України, а тим більше його територіальні органи здійснювати державне регулювання відповідних цін

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 червня 2021 року у справі № 280/3032/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97881303>.

9. Справи щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України

9.1. Про скасування або визнання нечинним акта суб'єкта владних повноважень у разі визнання акта протиправним суд повинен скасувати його, якщо він є актом індивідуальної дії, або визнати нечинним, якщо він є нормативно-правовим актом.

Положення пункту 12.20 Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом МВС України від 21 серпня 1998 року № 622, порушують гарантоване Конституцією України право громадян на вільне володіння, користування і розпорядження своїм майном, зокрема право власності позивача на зброю, яке може бути обмежене виключно на підставі закону, а не вказаної Інструкції як підзаконного нормативно-правового акта

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 02 березня 2021 року у справі № 640/1171/19 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95277937>.

9.2. Про підстави анулювання дозволів на придбання, зберігання і носіння зброї та боєприпасів

Перебування особи на обліку в лікаря-нарколога є безумовною підставою для анулювання наданих йому дозволів на придбання, зберігання і носіння зброї та боєприпасів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 травня 2021 року у справі № 817/323/18 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97054883>.

9.3. Про рішення суб'єкта владних повноважень за результатами встановлення причинного зв'язку захворювання (травми, поранення, контузії, каліцтва) у військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, які призвані на збори, та колишніх військовослужбовців зі службою у Збройних силах України

Результатом розгляду військово-лікарською комісією питання щодо встановлення наявності або відсутності причинного захворювання (травми, поранення, контузії, каліцтва) із проходженням військової служби у військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, які призвані на збори, та колишніх військовослужбовців зі службою у Збройних силах України є ухвалення рішення у вигляді постанови

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 08 квітня 2021 року у справі № 825/2063/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96112596>.

10.Справи щодо виборчого процесу та референдуму

10.1. Про порядок затвердження виборчого бюлетеня

Затвердження форми, кольору і тексту виборчого бюлетеня належить до дискреційних повноважень Центральної виборчої комісії.

Невстановлення у виборчому бюлетені порядкових номерів кандидатів у народні депутати України та їх кольорових фотографій не може впливати на волевиявлення виборців, їхній вільний та усвідомлений вибір, тим більше призвести до спотворення результатів виборів чи делегітимізації виборчого процесу, оскільки виборці забезпечуються належним доступом до інформації про кандидатів.

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 09 березня 2021 року у справі №855/17/21 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95382452>.

IV. Процесуальні питання

1. Процесуальні строки

1.1. Про поважність підстав пропуску строку на апеляційне оскарження

Для встановлення поважності підстав пропуску строку на апеляційне оскарження у зв'язку з відсутністю коштів для сплати судового збору за звернення до суду з апеляційною скаргою належними є докази, які підтверджують сукупність послідовних і регулярних дій контролюючого органу з моменту виникнення права на апеляційне оскарження, спрямованих на отримання достатнього для сплати судового збору фінансування з Державного бюджету України, які б свідчили, що такий орган дійсно бажає реалізувати своє право на апеляційне оскарження у справі в найкоротші строки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 березня 2021 року у справі № 826/7558/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95364230>.

1.2. Про обчислення процесуальних строків на період дії карантину

Кодекс адміністративного судочинства України в редакції, що діє з 17 липня 2020 року, не передбачає продовження на період дії карантину процесуальних строків, які закінчуються з 06 серпня 2020 року.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду 27 травня 2021 року у справі № 826/7786/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97267921>.

1.3. Про визначення дня вручення судового рішення в разі направлення його засобами поштового зв'язку на адресу учасника справи

За наявності повідомлення про вручення поштового відправлення реєстрація документа суду у журналі поштової кореспонденції установи не може вважатися належним доказом дати отримання копії судового рішення, і, як наслідок, вважатися днем, із якого обчислюється процесуальний строк, встановлений судом, для усунення недоліків апеляційної скарги

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 січня 2021 року у справі № 160/8840/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94511661>.

1.4. Про особливості встановлення апеляційним судом дати отримання судового рішення під час розгляду питання поновлення строків на апеляційне оскарження

При вирішенні питання поновлення строків на апеляційне оскарження необхідно виходити із дати отримання судового рішення у паперовій формі рекомендованим листом з повідомленням про вручення

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 580/1503/20 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94296429>.

2. Судові виклики та повідомлення

2.1. Про належне повідомлення щодо процесуальних документів про призначені судові засідання

Завчасне надсилання учаснику справи копій усіх процесуальних документів і повідомлень про призначені судові засідання як вперше, так і тих, що переносилися та відкладалися, свідчить про дотримання судом норм процесуального права. Дата винесення рішення судом не є безумовним фактом наявності судового засідання при розгляді справи, оскільки відповідне рішення може ухвалюватися в межах письмового провадження.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 січня 2021 року у справі № 820/6564/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94129844>.

3. Учасники справи

3.1. Про наявність у заступника прокурора області повноваження підписувати апеляційну скаргу під час здійснення прокурором окремих форм представництва інтересів держави в суді

У разі здійснення прокурором представництва інтересів громадянина або держави в суді заступник керівника обласної прокуратури наділений повноваженнями щодо підписання, зокрема, апеляційної скарги на підставі частини третьої статті 24 Закону України «Про прокуратуру»

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 січня 2021 року у справі № 580/1503/20 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94296429>.

3.2. Про представництво інтересів держави прокурором у суді

Представництво інтересів держави прокурором у суді не може тлумачитися розширено та окремо від реалізації права на звернення до суду самого суб'єкта владних повноважень

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 20 січня 2021 року у справі № 0440/6990/18 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94264230>.

4. Позовне провадження

4.1. Про вплив юридичного факту матеріально-правового характеру на зміну підстав позову про визнання податкового боргу безнадійним

Якщо юридичний факт матеріально-правового характеру є вирішальною підставою для визнання податкового боргу безнадійним, то при аналогічності предмету доказування у справах відсутні підстави для залишення позовної заяви без розгляду або закриття провадження у справі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 01 лютого 2021 року у справі № 2а-3025/11/0970 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94643157>.

4.2. Про скасування судового рішення у випадку невиконання судом приписів статті 264 КАС України

Невиконання судом приписів статті 264 КАС України стосовно зобов'язання відповідача опублікувати оголошення щодо оскарження нормативно-правового акта у виданні, в якому цей акт був або мав бути офіційно оприлюднений, тягне за собою скасування судових рішень із підстав порушення норм процесуального права

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі №640/17408/20 можна ознайомитись за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95918044>.

4.3. Про тлумачення поняття «згода» у частині дев'ятій статті 43 КЗпП України

За приписами ст. 43 КЗпП України суд запитує згоду виборного органу первинної профспілкової організації на звільнення працівника і після одержання згоди або відмови в її наданні розглядає спір по суті. Слово «згода» у наведеній правовій нормі використане як поняття предмета розгляду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 квітня 2021 року у справі № 640/942/20 можна ознайомитись за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96654888>.

4.4. Про неможливість зупинення судом процедури проведення електронних торгів

Електронні торги, що проводяться в межах виконання судового рішення, є такими, що проводяться уповноваженою державою особою і саме від імені держави. Отже, на вимоги, заявлені в заяві про вжиття заходів забезпечення позову, поширюються імперативні приписи процесуального закону, а саме норми частини шостої статті 151 КАС України щодо неможливості зупинення судом процедури проведення електронних торгів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 червня 2021 року у справі № 380/5217/20 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97565376>.

5. Додаткове судове рішення

5.1. Про додаткове судове рішення

Додаткове судове рішення є невід'ємною складовою основного судового рішення та не може вирішувати питання, які не входили до предмету спору

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 січня 2021 року у справі №1540/4122/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94102026>.

6. Апеляційне оскарження судових рішень

6.1 Про відсутність підстав для прийняття рішення про залишення апеляційної скарги без розгляду після відкриття апеляційного провадження

Суд апеляційної інстанції після відкриття апеляційного провадження не має правових підстав для застосування за аналогією закону частини четвертої статті 123 КАС України і залишення апеляційної скарги без розгляду. Після відкриття апеляційного провадження у справі суд апеляційної інстанції здійснює апеляційний розгляд справи або закриває апеляційне провадження з підстав, вичерпно визначених у статті 305 КАС України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 червня 2021 року у справі № 420/6218/20 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97881273>.

7. Розгляд окремих категорій термінових адміністративних справ

7.1. Про судові рішення, які підлягають касаційному оскарженню у розумінні частини третьої статті 272 КАС України

Не підлягають касаційному оскарженню у розумінні частини третьої статті 272 КАС України такі судові рішення суду апеляційної інстанції, якими закінчено перегляд в апеляційному порядку рішень суду першої інстанції, ухвалених судом за наслідком розгляду справ, визначених статтями 273 - 277, 282 - 286 цього Кодексу, та якими спір вирішено по суті щодо заявлених позовних вимог. На усі інші випадки, зокрема, щодо оскарження у касаційному порядку судових рішень апеляційного суду, ухвалених за наслідками апеляційного перегляду справ, визначених статтями 273 - 277, 282 – 286 КАС України, в тому числі ухвал, якими вирішено процедурні питання, пов'язані з рухом справи в суді першої інстанції, а також ухвал, постановлених за наслідками вирішення питання про залишення

позову без розгляду, дія частини третьої статті 272 цього Кодексу не розповсюджується і такі судові рішення підлягають касаційному оскарженню на загальних підставах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 квітня 2021 року у справі № 520/15510/19 можна ознайомитися за посиланням - <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96685069>.

8. Визначення юрисдикції спорів

8.1. Про скасування інформаційної довідки

Спір про скасування інформаційної довідки про умови праці (санітарно-гігієнічна характеристика умов праці) не є публічно-правовим

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 лютого 2021 року у справі № 560/1530/20 можна ознайомитися за посиланням - <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94770501>.

8.2. Про оскарження висновку службового розслідування

Правова природа висновку службового розслідування унеможлиблює здійснення судового розгляду вимог про скасування такого висновку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 лютого 2021 року у справі № 640/9600/20 можна ознайомитися за посиланням - <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94802812>.

8.3. Про публічно-правовий спір та приватноправові відносини

Якщо підставою позову є неправомірні дії органу державної виконавчої служби при накладенні арешту на певне майно, то такий спір має розглядатися в порядку адміністративного судочинства. Якщо підставою позову є наявність спору про право та/або позивач подає його з метою захисту права власності або іншого речового права, то ці спори мають розглядатися в порядку цивільного / господарського судочинства як такі, що впливають із цивільних правовідносин

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2021 року у справі № 806/1540/18 можна ознайомитися за посиланням - <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95076233>.

8.4. Про оскарження рішень Державної служби України з безпеки на транспорті щодо перевищення транспортним засобом нормативно вагових параметрів

Рішення Державної служби України з безпеки на транспорті щодо перевищення транспортним засобом нормативно вагових параметрів не є

рішеннями суб'єкта владних повноважень у розумінні статті 19 КАС України, не зумовлюють виникнення будь-яких прав і обов'язків для позивача, тому вони не можуть бути предметом спору

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі №640/280/20 можна ознайомитись за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95982642>.

9. Судові витрати

9.1. Про особливості застосування правила щодо вирішення питання про відшкодування судових витрат після ухвалення рішення по суті позовних вимог

За загальним правилом частини першої статті 143 КАС України питання щодо судових витрат суд вирішує у рішенні, постанові або ухвалі.

Для вирішення питання про судові витрати після завершення розгляду справи та постановлення судового рішення судам необхідно з'ясувати наявність для цього поважних причин, які б перешкоджали стороні подати докази їх понесення до закінчення судових дебатів

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 березня 2021 року у справі № 1640/2913/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95917713>.

10. Правова допомога

10.1. Про правову допомогу

Ордер на надання правової допомоги повинен містити інформацію щодо назви органу, у якому надається правова допомога

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 лютого 2021 року у справі № 554/213/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95110861>.

11. Перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами

11.1. Про застосування преюдиційних фактів у податкових спорах під час перегляду справ за нововиявленими обставинами

Скасування судового рішення, правові висновки якого були преюдиційними під час ухвалення відповідного рішення в податковому спорі, є підставою для перегляду справи за нововиявленими обставинами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 05 лютого 2021 року у справі № 815/6356/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94666248>.

11.2. Про нововиявлені обставини

Існування двох позицій щодо способу вирішення спору не є підставою для повторного судового розгляду. Під час перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами суд не може виходити за межі тих вимог, які були предметом розгляду під час ухвалення судового рішення, розглядати інші вимоги або інші підстави позову.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 04 лютого 2021 року у справі № 1440/2291/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94666232>.

11.3. Про можливість перегляду судового рішення у зв'язку з виключними обставинами з підстави, встановленої пунктом 1 частини п'ятої статті 361 КАС України, якщо таке рішення не підлягало виконанню

Рішення суду, що набрало законної сили та яким у задоволенні позову відмовлено, не може бути переглянуте у зв'язку з виключними обставинами на підставі пункту 1 частини п'ятої статті 361 КАС України (положення якого містять імперативний припис), оскільки підставою для перегляду рішення у зв'язку з виключними обставинами, є лише рішення суду, яке ще не виконане.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 лютого 2021 року у справі № 808/1628/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95010526>

Актуальні правові позиції Верховного Суду за перше півріччя 2021 року / Упоряд.: управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду; правове управління (І) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. – Київ, 2021. – 63 стор.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua